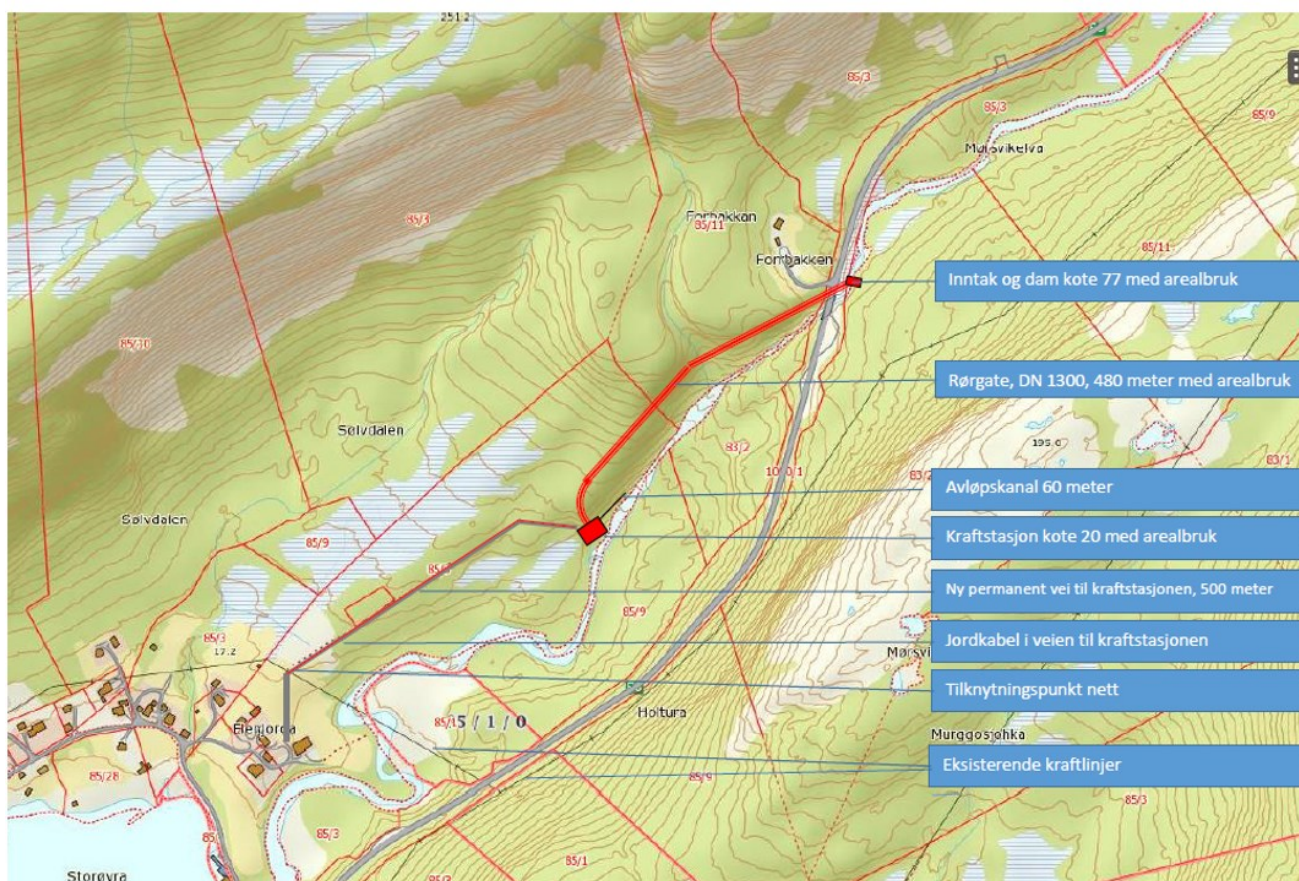

Mørsvik Kraftverk - Sørfold kommune

Bakgrunn

Norges småkraftverk AS søker konsesjon for å bygge Mørsvik kraftverk, med tilhørende kraftlinjer. Mørsvikelva ligger mellom Mørsvikvatnet og Mørsvikbukta, med inntaksområdet ca. 20 meter ovenfor E6 som krysser elva med bro. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,8 MW, og beregnet årlig produksjon på 5,7 GWh (tilsvarende strømforbruket til 280 husstander). Kraftverket vil produsere 2,2 GWh om vinteren og 3,5 GWh om sommeren.

Fra inntaket og ned under broa krever Statens vegvesen at det etableres en glatt betongvegg for å unngå oppstuing av is. Rørgata vil bli tildekket bak betongveggen. Videre vil rørgata bli nedgravd langs en sti ned til kraftstasjonen, tilsammen 480 m (se figur 1). Fra kraftstasjonen skal det bygges en kanal på 60 m, som skal tilbakeføre vannet til elva. Det er behov for å bygge 500 m ny vei til kraftstasjonen. 22kV jordkabel legges i grøft ved ny adkomstvei til eksisterende kraftlinje. Planlagt minstevannføring er satt til 260 l/s hele året.

Figur 1 viser prosjektskisse for Mørsvik kraftverk

Problemstilling

Tabell 1 Oppsummering av konsesjonssøknadens vurdering av verdier i tiltaksområdet og konsekvens ved bygging av Mørsvik kraftverk (sammenfattet av saksbehandler).

Fagtema	Dagens verdi	Konsekvens
Rødlistearter	Liten - middels	Liten – middels negativ
Plante- og dyreliv	Liten - middels	Liten negativ
Vannmiljø	Middels - stor	Middels negativt (med avbøtende tiltak)
Landskap	Middels verdi	Middels negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Middels verdi	Liten negativ
Reindrift	Liten verdi	Ubetydelig konsekvens
Jord- og skogressurser	Middels	Liten negativ
Ferskvannsressurser (sprenging og redusert vannføring)	Middels	Liten negativ
Friluftsliv	Liten – middels	Liten negativ

Figur 2 viser hvor inntaket til kraftverket er planlagt plassert.

Figur 3 viser hvor kraftstasjonen til kraftverket er planlagt plassert.

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak:

- Minstevannføring er satt lik alminnelig lavvannsføring på 260 l/s hele året. Dette er noe under 5-percentilen (de 5% av dagene i året med minst vannføring, som er et vanlig krav til minstevannføring).
- Tilbakeføre vannet til elven ved naturlig vandringshinder for laks og ørret. Avløpskanalen bidrar til å hindre gassovermettet vann.
- Ved anleggsarbeid skal det tas spesielt hensyn til tilslamming av vannet pga. fisk nedstrøms stasjonen.
- Bygge åleledere forbi kraftstasjonen og inntaket slik at ålen kan komme seg opp til Mørsvikvatnet.
- Etablere omløpsventil for å unngå stranding av fisk ved en evt. stans i kraftverket.
- Det skal gjennomføres diverse tiltak for å redusere støy fra kraftverket.
- Rørgate og anleggsveier skal bli tilsådd med stedege arter for å få en raskest mulig reetablering og vegetasjonsdekke.
- Det legges jordkabel av hensyn til fuglelivet og pga. visuelt inntrykk.
- Vurderes coandarist ved inntaket for å unngå at ål går inn i turbinen.

Fylkeskommunens ansvarsområder

Kulturminner

På Forrbakken ligger en tysk bunker fra 1944. Bunkeren er enkelt tilrettelagt. Trasé for nedgravd rørgate må tilpasses slik at den ikke kommer i konflikt med bunkeren, som er et krigsminne av regional verdi.

For øvrig er tiltaket ikke i konflikt med kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for. Alle kulturminner er imidlertid ikke registrert. Hvis det gis konsesjon for utbygging, vil det påligge utbygger en aktsomhets- og

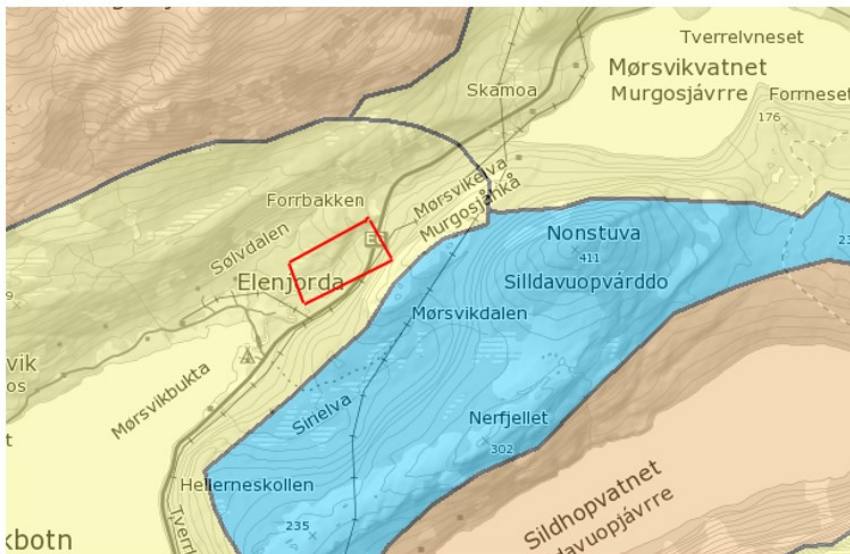
meldeplikt dersom en under markinngrep skulle treffe på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

Planlagt tiltak vil berøre Mørsvik bekkefelt (168-34-R). Vannforekomsten ligger i vannområde Nord-Salten. Miljømålet for vannforekomsten er *god* økologisk tilstand innen 2021. I følge vann-nett.no er det ingen risiko for at vannforekomsten ikke når miljømålet. Det er NVE som sektormyndighet som skal vurdere om de økologiske forholdene i vannforekomsten vil endres negativt som følge av kraftutbyggingen, og om miljømålet vil nås (vannforskriften §12).

Landskap

Tiltaket er planlagt etablert i landskapstypen - Nedskåret fjordlandskap med infrastruktur. I landskapsverdivurderingen er området sammenlignet med lignende landskapstyper, og vurdert som et landskap av middels verdi. Fra konsesjonssøknaden kommer det fram at utbyggingsområdet i stor grad anses å være påvirket fra før. Det meste av området er preget av forskjellige menneskelige inngrep. Fra inntaket og til Elenjord er nordsiden av elven sterkt påvirket av granplanting, samt mye hogst i furu- og bjørkeskogen. I tillegg går gamleveien (nå mer som en sti) langs lien og opp til broen (E6). Rørtrasè vil bli nedgravd langs gamleveien (sti). Etablering av kraftverket i dette landskapet vil trolig ikke endre landskaps karakter.

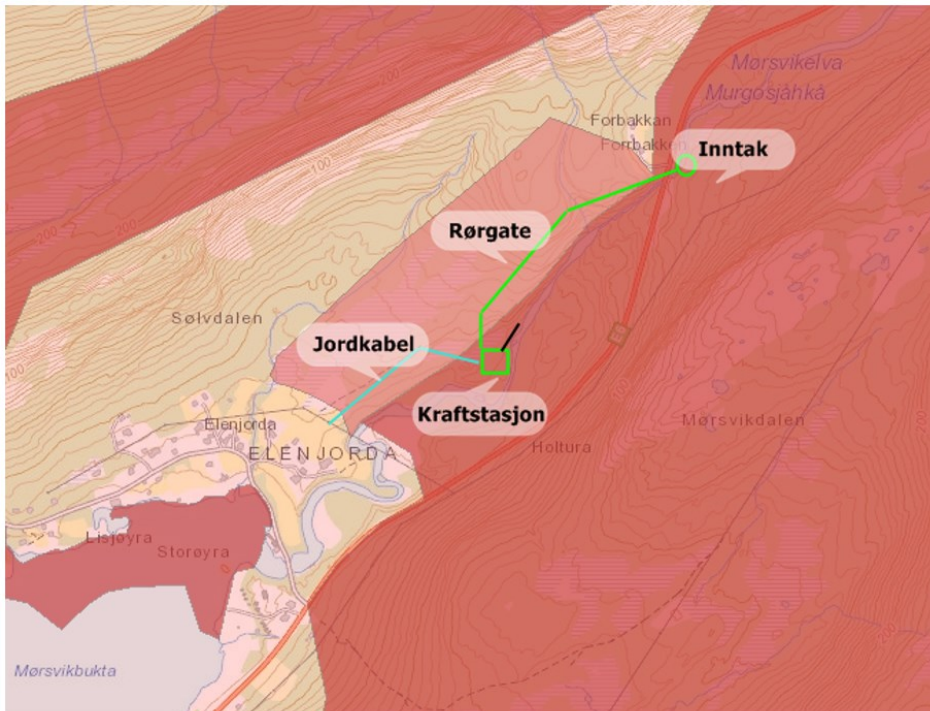

Figur 4 viser verdivurderingen av landskapet i tiltaksområdet. Tiltaket skal bygges i det gule området, som tilsvarer middels verdi. Tiltaket er planlagt innenfor rød firkant. Blå tilsvarer liten verdi og oransje tilsvarer stor verdi.

Friluftsliv

Mørsvik kraftverk vil berøre to kartlagte friluftslivsområder. Inntaket og kraftstasjonen vil bli etablert i friluftslivsområdet med navnet: *Nonstuva, Mørsry, Mørsvikvasstinden, Grønvatnet, Tennvatnet*. Dette friluftsområdet har verdien *svært viktig*. Område beskrives som et utfartsområde med fiskevann, høye fjell, myrer, elv, variert skog, samiske kulturminner, krigsminner, jakt og bærplukking. Området har høy bruksfrekvens.

Den nedgravde vannveien vil for det meste berøre det *viktige* friluftslivsområdet *Elenjorda-Forrbakkan*. Dette området benyttes til skigåing, turgåing på barmark, myr og skog.

Figur 5 viser kartlagte friluftsområder der tiltaket er planlagt.

Kraftverkets konflikt med miljø og andre arealbruksverdier

Tabell 2. Oversikt over tematiske retningslinjer i småkraftplanen som vil berøres ved en utbygging av Mørsvik kraftverk.

Tema	Aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Biologisk mangfold Ål (VU) og oter (VU)	B1. Utbygging av små vannkraftverk skal <i>ikke tillates</i> dersom det er fare for at prioriterte arter eller rødlistede arter i kategoriene <u>sårbar (VU)</u> , <u>sterkt truet (EN)</u> og <u>kritisk truet (CR)</u> , blir skadelidende.
Hønehauk (NT) Fossekall	B2. Man skal være svært restriktiv med å gi tillatelse til tiltak dersom det er fare for at rødlistede arter i kategorien <u>nær truet (NT)</u> blir skadelidende.
Fisk og fiske Laks og sjørret	D6. Ved utbygging ovenfor vandringshinder skal man være <i>restriktiv</i> med å tillate utbygginger som kan forringe fiskebestander og fiske nedstrøms.
Friluftsliv	I3. For øvrige områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging og sekundærinngrep som reduserer verdien for friluftslivet.
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruks-verdier	Mørsvik kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: <i>Prioriterte med strenge betingelser</i> Svært restriktiv: Utbygging kan tillates dersom avbøtende tiltak opprettholder viktige miljøverdier på dagens nivå, og at det er dokumentert at utbygging har stor samfunnsnytte.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger	

Positive samfunns- virkninger	Fylkesrådet vurderer at Mørsvik har liten samfunnsnytte. Mørsvik kraftverk vil årlig bidra med ny fornybar energi tilsvarende 5,7 GWh, hvorav 2,2 GWh vil produseres om vinteren.
Vurdering Mørsvik kraftverk	
<p>Fylkesråden tilrår fylkesrådet å fraråde NVE å gi konsesjon til å bygge Mørsvik kraftverk. Tiltaket har en liten samfunnsnytte og vil medføre negative konsekvenser for ål, laks, sjørørret og fossefall.</p> <p>Ål er rødlistet i kategorien sårbar (VU). Vannkraftverk er en av påvirkningsfaktorene som har ført til at ålen er rødlistet. Fylkesråden mener at når det er fare for at en sårbar rødlistet art som er direkte knyttet til elva kan bli skadelidende, skal ikke vannkraftverk tillates. Tiltakshaver har foreslått flere avbøtende tiltak, men det fremstår som usikkert om disse tiltakene er tilstrekkelige til at ålen ikke vil bli skadelidende. Fylkesråden legger derfor føre-var-prinsippet til grunn for vedtaket i saken.</p> <p>Redusert vannføring kan føre til nedsatt produksjon av bunndyr som igjen vil påvirke fossefall som lever i elva.</p> <p>Dersom NVE likevel gir konsesjon til Mørsvik kraftverk, forutsetter fylkesråden at det stilles vilkår i konsesjonen som sikrer at ålen ikke blir skadelidende av tiltaket. Det må sikres at ålen kan vandre uhindret opp til Mørsvikvatnet og ned til fjorden. I konsesjonssøknaden står det at elva ikke er undersøkt for elvemusling, en slik undersøkelse må gjennomføres før en eventuell utbygging. Det må gjennomføres nødvendige avbøtende tiltak slik at fossefall fremdeles vil oppholde seg i elva etter en utbygging. Kraftverket må ikke medføre negative konsekvenser for anadrom fisk og oter. Nedgravd rørgate må tilpasses slik at den ikke kommer i konflikt med bunkeren, som er et krigsminne av regional verdi.</p>	